

**SAPNI UN
DZIVE: ROMANS**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649697946

Sapni un Dzive: Romans by E. Tilmane

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

E. TILMANE

**SAPNI UN
DZIVE: ROMANS**

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by
Toronto Public
Libraries

E. Tälmane

E. TĀLMANE

SAPŅI UN DZĪVE

ROMĀNS

Otrais pārstrādāts izdevums

2. izd. 1980.

VAIDAVA

Z 249776 ✓

TORONTO
PUBLIC
LIBRARIES

foreign literature
collections

PE
9.48
134.536
1960

MAY 29 1963

PIEMINEKLIS

Stalta sila dienvidpusē stāvēja pelēkas mājas sūnu apaugušiem jumtiem. Krustiņu sils, Krustiņu mājas, tā tos sauca tuvumā un tālumā. Vasarā ap mājām zaļoja kupli koki un sūnainie jumti maz izdalījās no lapu zaļuma; ziemā divas dūmu strūkļiņas, celdamās pret debesīm, norādīja, ka vienkopus tur saplūdušas divu saimniecību ēkas. Tie bija satīcīgi un labi kaimiņi - Krustiņu, Ozoliņi, Krustiņu Mieriņi. Sils aizsargāja auglīgo ieleju no lieliem vējiem; godīga dzīvošana glabāja cilvēku labos vārdus. Kaimiņu draudzīga satikšana bija kā pavalga uz dienišķās maizes. Vienīgās sīka naida cēlējas bija vistas, kad tās, svešā daļā ieiedamas, izkašāja un izpēra dārzus.

"Tiš, maitas!" skarbi tad atskanēja sievu brēka no cietušās puses.

Ja tuvumā gadījās vīri, viņu spriedums bija īss: galvas nost! Vistu dēļ negāja naidu turēt.

Notika ķibeles vai nelaieme vienos Krustiņos, otri gāja palīgā bez saukšanas. Sievu strīdi aizmirsās, tiklīdz viena kaimiņiene pārtecēja pagalmu pie otras pēc šķieta, vai padoma, kad riešamais audeklis samisējās, saslima kāds cilvēks vai lops, vai, vienkārši, nesa nogaršot tikko izceptu plāceni vai labi padevušos sieru. Bez kaimiņu pacienāšanas neapēda pat to pašu, strīdus dēļ apkauto vistu. Svētkos gāja viens pie otra, Jāpus nolīgoja kopā, kūtis izmēza jautrās un draudzīgās talkās. Arī bērni izauga kopā, tikai nebija vēl gadījies, ka abi Krustiņi arī saradotos, - bērni apprecējās ar svešiem, kopā nepalika.

Tikai pašlaik tās lietas rādījās citādas. Ozoliņu Luizei bija deviņpadsmitais gads, Mieriņu Dāvidam apaļi divdesmit četri. Bērniņā abi nebija kopā rotaļājušies, bet nu starp abiem sākās tā skaistākā jaunības rotaļa - pirmā mīlestība. Klusā un nopietnā Luize staigāja skaļi smiedamās un dziedādama, bet no pilsētas skolām mājās pārradies Mie-

riņu Dāvids skatījās uz Ozoliņu pusi vairāk, nekā tas viņa mātei patika.

"Ko tu, māt, bozies un pūt, Luize ir meitene bez vainas," teica Mieriņu tēvs.

Tiesa, Luize bija glīta un skaisti noaugusi, čakla un iznesīga jaunava, bet Mieriņu māte savam vienīgajam dēlam bija iecerējusi smalkāku, bagātāku, skolotāku sievu. Nevarēja atsaukties uz kādu sevišķu Luizes vainu, viņa, vienkārši, nebija Dāvida mātei piemērota vedekla. Dāvids bija viņu vienīgais mantinieks, kurpretī Ozoliņu Krustiņi pāigāja viņu dēla Eida īpašumā. Abu Krustiņu saimniecības bija vienāda labuma, abiem piekaldnē auga jauns mežs, abi taisījās celt jaunlaicīgas dzīvojamās mājas, tomēr Luizei no viņu Krustiņiem atleca maz. Būtu jēl Luize vairāk skolas baudījusi, bet tikai tās četras ziemas draudzes skolā! Ko izskolotais Dāvids pilsētā darīs ar prastu laucinieci? Mīlestība? Vai tad Luizes mīlestība tā labākā? Kurā cita skaista meitene nemīlēs Dāvidu? Un Mieriņu māte domāja, kāpēc neņemt to piemērotāko un vislabāko, ja var izvēlēties? Tieši māte dēlam neko neteica, bet grozīja tās lietas klusībā ar gudru ziņu.

Sūtīt Luizi uz pilsētu pamācīties smalkus rokdarbus un saimniecību, to Ozoliņi varētu, bet saradoties pret vīramātes gribu, to gan nekad. Tāpēc jauniešu mīlestība nepatika arī Ozoliņiem.

Vecais Ozoliņš izpildīja muižas mežsarga pienākumus, un tā viņi ar māti loloja cerību iekārtot Luizi muižā par istabmeitu. Jaunais grāfs Raimonds Pālcens tikko bija precējies un taisījās pārnākt uz dzīvi Sērenē. Cik smalkas jaunkundzes iznāca no tādām istabmeitām, cik labi tās vēlāk apprecējās, kļūdamas par krogus madāmām vai pusmuižniecēm, dzīvoja pārticībā un godā.

Luize bija Ozoliņu vienīgā meita, bet par Luizi vecāks bija viņas brālis Eidis, kuram jau rudenī bija jāprecas un jāpārņem saimniecība. Vecam Ozoliņam bija sākušas sāpēt kājas; māte žēlojās ar pakrūti un muguru, diezgan viņi bija grūti cīnījušies, lai nu pacīnās dēls. Vecāki jau bija izmeklējuši vedeklu - mirušā kaimiņu pagasta vecākā vienīgo meitu. Par Annu gāja valodas, ka tā ir strādīga, klusa un ar labu sirdi. Viņas mātes brālim Rīgā Pārdaugavā piederēja mājiņa, Anna bija viņa vienīgā mantiniece. Anna jau bija gatava gājēja, tikai viens viņai nepatika, proti, ka Krustiņos būs par daudz sieviešu. Ar to arī bija izlemts, ka Luizei vairs Krustiņos palikšanas nebūs.